

Sygn. akt II Ca 356/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Teresa Kolbuc

Sędziowie: SSO Monika Kośka

SSO Beata Piwko (spr.)

Protokolant: protokolant sądowy Beata Wodecka

po rozpoznaniu w dniu 5 listopada 2013 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. M.

przeciwko Towarzystwu (...) w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Staszowie

z dnia 28 grudnia 2012 r. sygn. I C 120/11

I) zmienia zaskarżony wyrok:

1) w punkcie I.(pierwszym) i oddala powództwo co do kwoty 230,87 (dwieście trzydzieści 87/100) złote z ustawowymi odsetkami od 26 czerwca 2010 roku,

2) w punkcie III. (trzecim) i zasądza 2080,05 (dwa tysiące osiemdziesiąt 5/100) złotych zamiast 1888,42 złote,

3) w punkcie IV. (czwartym) i nakazuje pobrać 1029,63 (jeden tysiąc dwadzieścia dziewięć 63/100) złote zamiast 968,17złotych,

4) w punkcie V. (piątym) i nakazuje pobrać 599,34 (pięćset dziewięćdziesiąt dziewięć 34/100) złote zamiast 568,60 złote,

II) oddala apelację w pozostałej części,

III) zasądza od Towarzystwa (...) w W. na rzecz Z. M. 300 (trzysta) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego,

IV) nakazuje pobrać od Towarzystwa (...) w W. na rzecz Skarbu Państwa- Sąd Okręgowy w Kielcach 36,90 (trzydzieści sześć 90/100) złotych tytułem kosztów sądowych.

II Ca 356/13 Uzasadnienie

Sąd Rejonowy w Staszowie wyrokiem z 28 grudnia 2012r. zasądził od Towarzystwa (...) w W. na rzecz Z. M. 121271 z ustawowymi odsetkami od 26 czerwca 2010r.; oddalił powództwo w pozostałej części oraz orzekł o kosztach procesu i o kosztach sądowych.

W uzasadnieniu swego rozstrzygnięcia ustalił, że strony w 2010r. łączyła umowa ubezpieczenia obowiązkowego budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego. 20.05. 2010r. i 4.06.2010r. w miejscu zamieszkania powoda doszło do wypadku ubezpieczeniowego- powodzi. Pozwany wypłacił powodowi 16270zł tytułem odszkodowania. Budynek mieszkalny murowany zalany został wodą stojącą. Koszt robót budowlanych przywracających ten budynek do stanu sprzed powodzi wynosi 23087,23zł netto, zaś brutto 28397,29zł (23% podatek VAT).

Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego na rzecz powoda 12127zł jako różnicę pomiędzy wartością szkody a wypłaconym odszkodowaniem.

Apelację od orzeczenia Sądu Rejonowego w części dotyczącej zasądzenia kwoty 3694zł wywiódł pozwany, który zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego: art.146a ust.1 ustawy z 11marca 2004r. w sprawie podatku od towarów i usług przez niewłaściwe przyjęcie i uznanie stawki podatku VAT w wysokości 23% zamiast 7%; 37pkt.2 rozp. Ministra Finansów z 24.12.2009r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług; art.41ust.12-12c ustawy z 11marca 2004r. w sprawie podatku od towarów i usług przez niewłaściwe przyjęcie i uznanie stawki podatku w wysokości 23% zamiast 7%. Wskazując na powyższe skarżący wnosil o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa ponad kwotę 8433,04zł, przyjęcie stawki podatku VAT w wysokości 7% ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja zasadna jest co do kwoty 230,87zł.

Rację ma skarżący, że niezasadnie Sąd Rejonowy przyjął stawkę podatku VAT w wysokości 23%. W dniu powstania szkody na podstawie ustawy o podatku od towarów i usług obowiązywała podstawowa stawka podatkowa wynosząca 22% (art. 41ust.1 ustawy z 11marca 2004r. w sprawie podatku od towarów i usług w brzmieniu na datę powstania szkody) i 7% - stawka obniżona, m.in. dla dostawy, budowy, remontu, modernizacji, termomodernizacji lub przebudowy obiektów budowlanych lub ich części zaliczonych do budownictwa objętego społecznym programem mieszkaniowym (art.41 ust.12 ww. ustawy). Co do zasady zatem, towary i usługi opodatkowane są stawką podstawową. W razie jakichkolwiek wątpliwości co do wysokości opodatkowania także powinna być stosowana ta stawka. Tym samym należy uznać, że w związku z charakterem stawki podstawowej stawki obniżone (preferencyjne) mają charakter wyjątkowy. Rozstrzygnięcia, w jakiej wysokości należy w przedmiotowej sprawie doliczyć podatek VAT należy dokonywać w sferze stosunków odszkodowawczych. W judykaturze Sądu Najwyższego i w literaturze nie ma w zasadzie wątpliwości co do tego, że podatek VAT ma charakter cenotwórczy, ponieważ jego rozmiar może w zasadniczy sposób wpływać na wysokość ceny towaru lub usługi. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia obowiązkowego budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego i wystąpienia szkody w związku z powodzią, odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej osoby odpowiedzialnej, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej (art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych: Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.). Oznacza to konieczność stosowania odpowiednich, ogólnych reguł przewidzianych w przepisach Kodeksu cywilnego przy ustaleniu szkody i odszkodowania przysługującego poszkodowanemu od ubezpieczyciela (art. 824¹ § 1 k.c.). Ubezpieczyciel zobowiązany jest do naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej (art. 363 § 2 k.c.). Wysokość odszkodowania ubezpieczeniowego musi być zatem ustalona według cen towarów i usług koniecznych do wykonania naprawy rzeczy z daty ustalenia odszkodowania. Roszczenie uprawnionego i odpowiadający mu obowiązek ubezpieczyciela naprawienia szkody powstają z chwilą powstania szkody, tj. w niniejszym wypadku powodzi. Obowiązek naprawienia szkody nie jest więc uzależniony od tego, czy poszkodowany

dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawić, odszkodowanie ma bowiem wyrównać mu uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia wyrządzającego szkodę, a uszczerbek taki istnieje już od chwili wyrządzenia szkody do czasu wypłacenia przez zobowiązanego sumy pieniężnej odpowiadającej wysokości szkody ustalonej w sposób przewidziany prawem (art. 363 § 2 i art. 361 § 1 k.c.). W sprawie nie zostało ustalone czy powód doprowadził budynek do stanu sprzed powodzi, jeśli tak to czy tzw. systemem gospodarczym, czy też nie, czy powód jest płatnikiem podatku VAT i czy rozliczył się z wydatków związanych z remontem (jeśli taki już przeprowadził) w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej. W wypadku gdyby naprawa budynku została wykonana samodzielnie przez poszkodowanego (systemem gospodarczym) nie byłoby podstaw do doliczania do kosztów robót naprawczych podatku VAT, ponieważ w tej sytuacji taki podatek nie został w ogóle zapłacony przez poszkodowanego. Jeśli powód (poszkodowany) jest płatnikiem podatku VAT i rozliczył się z wydatków związanych z remontem w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, to wówczas podatek VAT powiększyłby przysługujące poszkodowanemu odszkodowanie ubezpieczeniowe (por. art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r.). Okoliczności te mają znaczenie dla rozstrzygnięcia zagadnienia w jakiej wysokości podatek powinien zostać doliczony do należnemu powodowi odszkodowania, podobnie jak i wykazanie w jakiej wysokości na wartość odszkodowania składają się materiały, a w jakiej usługi potrzebne do przywrócenia stanu sprzed powodzi. Te okoliczności winien jednak udowodnić w tym wypadku pozwany, to na nim bowiem ciąży ciężar dowodu, czego jednak nie uczynił. Tym samym skoro zasadą wynikającą z art. 41 ust. 1 ustawy z 11.03.2004r. w sprawie podatku od towarów i usług w brzmieniu na datę powstania szkody jest opodatkowanie stawką 22%, zaskarżony wyrok podlegał zmianie na podstawie art. 386 § 1 kpc, ale tylko co do różnicy pomiędzy przyjętą przez Sąd Rejonowy stawką podatku VAT 23%, a właściwą stawką – 22%, wynikającą z ww. przepisów (23% VAT, tj. 5310,06 - 22% VAT, tj. 5079,19 = 230,87). W związku ze zmianą rozstrzygnięcia w ww. części, zmianie podlegało także orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu. Powód jest stroną wygrywającą postępowanie przed Sądem I instancji w 61% (żądał 19418, dostał 11896,13), zaś pozwany w 39%, zatem w takich częściach należy im się zwrot kosztów procesu. Powodowi 61% z 4188zł (1217 - wynagrodzenie pełnomocnika wraz z opłatą skarbową + 971 - opłata od pozwu + 2000 - zaliczka), a pozwanemu 39% z 1217 (wynagrodzenie pełnomocnika wraz z opłatą skarbową). Po dokonaniu wzajemnej kompensacji należało na rzecz powoda zasądzić od pozwanego 2080,05zł, o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 kpc. Zasada odpowiedzialności za wynik procesu, obowiązuje także w przedmiocie orzekania o kosztach sądowych (art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych). Koszty te winny zatem zostać pobrane w takich samych proporcjach jak wyżej, a zatem od powoda Sąd nakazał pobrać 39% z 1536,77, tj. 599,34 zł, zaś od pozwanego 1029,63 (61% z 1536,77). Mając na uwadze rozważania poczynione na wstępie co do tego w jakiej wysokości należało doliczyć do wartości netto odszkodowania stawkę podatku VAT, Sąd Okręgowy nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji w pozostałym zakresie oddalił ją na podstawie art. 385 kpc. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 108 kpc, mając na uwadze, że pozwany w zasadzie jest „stroną przegrywającą” (wygrał jedynie w 6%). Od niego także należało pobrać powstałe w postępowaniu apelacyjnym koszty sądowe, którymi są wydatki na biegłego w wysokości 36,90zł. Sąd Okręgowy uznał, że biegły nie miał zlecenia opracowania nowej opinii, a jedynie wskazania osobno wartości netto szkody w budynku gospodarczym i osobno drewnianym, co w zasadzie powinno zostać zamieszczone w opinii złożonej przed Sądem Rejonowym. Tym samym nakład i czas pracy „złożenia” pisemnego wyjaśnienia w tym przedmiocie nie przekraczał w ocenie Sądu Okręgowego 1 godziny, stąd biegłemu przyznano wynagrodzenie w wysokości 36,90zł i taką kwotę powinien uiścić pozwany jako strona przegrywająca postępowanie apelacyjne, na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

SSO B. Pwko SSOT. Kołbuc SSO M. Kośka